

กรอบการเรียนรู้การสอนและการวัดผลภาษาของสหภาพยุโรปกับการปฏิรูป

การเรียนรู้การสอนภาษาอังกฤษในประเทศไทย

Common European Framework of Reference for Languages: Learning, Teaching, Assessment (CEFR) and English Language Teaching Reform in Thailand

อารีรักษ์ มีแจ้ง

Areerug Mejang

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

บทคัดย่อ

นับตั้งแต่ประเทศไทยประกาศเข้าสู่ประชาคมอาเซียนทำให้ความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษมีความสำคัญมากยิ่งขึ้น อย่างไรก็ตามผลการสอบวัดความสามารถทางภาษาทั้งในระดับชาติและระดับนานาชาติชี้ให้เห็นความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษของคนไทยที่อยู่ในระดับไม่น่าพึงพอใจ ทำให้กระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศนโยบายปฏิรูปการเรียนรู้การสอนภาษาอังกฤษ ในปีพ.ศ. 2557 และยุทธศาสตร์หนึ่งในการพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้การสอนภาษาอังกฤษคือ การนำกรอบการเรียนรู้การสอนและการวัดผลภาษาของสหภาพยุโรปมาใช้เป็นเกณฑ์ในการกำหนดระดับความสามารถทางภาษาสำหรับผู้สอนและผู้เรียน กระทรวงศึกษาธิการได้ดำเนินกิจกรรมที่เกี่ยวข้องต่างๆอย่างต่อเนื่อง โดยมีเป้าหมายเพื่อพัฒนาคุณภาพของการเรียนรู้การสอนภาษาอังกฤษในประเทศไทย บทความนี้อธิบายเกี่ยวกับการดำเนินงานต่างๆ ของกระทรวงศึกษาธิการในส่วนที่เกี่ยวข้องกับกรอบการเรียนรู้การสอนและการวัดผลภาษาของสหภาพยุโรปที่ผ่านมา พร้อมทั้งนำเสนอมุมมองของการพัฒนาในส่วนของผู้เขียน

คำสำคัญ: กรอบการเรียนรู้การสอนและการวัดผลภาษาของสหภาพยุโรป การปฏิรูปการเรียนรู้การสอน
ภาษาอังกฤษ ประเทศไทย

Abstract

Since Thailand has released an announcement to join the ASEAN Community, the ability to use English has become more and more important. However, the results of the language tests in both national and international levels indicated the low English language ability of the Thai people. As a result, the Ministry of Education has proposed a policy of English Language Teaching Reform in 2014. One of the multiple strategies employed in improving English language teaching is applying the Common European Framework of Reference for Languages: Learning, Teaching, Assessment (CEFR) as a criterion for determining the level of language proficiency for teachers and students. The Ministry of Education has continuously carried out activities relevant to the implementation of the aforementioned

framework with a goal to improve the quality of teaching English in Thailand. This article explained the activities relating to the CEFR run by the Ministry of Education, and presented the author's view on this matter.

Keywords: CEFR, English Language Teaching Reform, Thailand

บทนำ

ในช่วงไม่กี่ปีที่ผ่านมาแนวทางการเรียนการสอนภาษาอังกฤษของประเทศไทยมีความตื่นตัวเป็นอย่างมาก การประกาศการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนในปี พ.ศ. 2558 ทำให้ความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษทวีความสำคัญมากยิ่งขึ้น อย่างไรก็ตามปัญหาเกี่ยวกับความสามารถทางภาษาอังกฤษของนักเรียนไทยที่สะท้อนให้เห็นจากผลทดสอบระดับชาติจากการประเมินของสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน) โดยใช้แบบทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติขั้นพื้นฐาน (Ordinary National Educational Test-ONET) ที่จัดสอบนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และมัธยมศึกษาปีที่ 6 เป็นประจำทุกปีอยู่ในระดับที่ไม่น่าพอใจ นอกจากนี้แล้วในระดับนานาชาติ อาทิ ผลการประเมินความสามารถทางภาษาอังกฤษของประเทศไทยที่ไม่ได้ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาแม่ซึ่งจัดโดย เอ็ดดูเคชันเฟิร์ส (Education First-EF) องค์การนานาชาติที่เชี่ยวชาญเรื่องการฝึกอบรมภาษา และเป็นองค์กรที่จัดระดับความสามารถด้านการใช้ภาษาอังกฤษของแต่ละประเทศโดยใช้ดัชนีวัดระดับความรู้ทางภาษาอังกฤษ (EF English Proficiency Index : EF EPI) ผลการประเมินระหว่างปี ค.ศ. 2011-2013 พบว่าประเทศไทยถูกจัดอยู่ในกลุ่มที่มีระดับความสามารถต่ำมาก (very low proficiency) (อารีรักษ์ มีแจ้ง, 2558) ซึ่งเป็นสิ่งที่ไม่น่าพึงพอใจเช่นเดียวกันเนื่องจากในระดับสากลนั้นควรมีความสามารถด้านการใช้ภาษาอังกฤษอยู่ในระดับปานกลาง (moderate proficiency) หรือระดับสูง (high proficiency) (สันติพจน์ กลัปดี, 2558)

ข้อมูลต่างๆ เหล่านี้เป็นที่มาของการที่กระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศนโยบายการปฏิรูปการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ เมื่อวันที่ 14 มกราคม พ.ศ. 2557 (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2557) เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาและพัฒนาศักยภาพของผู้เรียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเสริมสร้างสมรรถนะและทักษะการใช้ภาษาอังกฤษของผู้เรียน เพื่อดำเนินการตามนโยบายดังกล่าวสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจึงกำหนดยุทธศาสตร์ในการดำเนินการหลายประการและหนึ่งในนั้นคือ การกำหนดให้นำกรอบการเรียนการสอนภาษาและการวัดผลภาษาของสหภาพยุโรป (Common European Framework of Reference for Languages: Learning, Teaching, Assessment-CEFR) มาเป็นกรอบความคิดหลักในการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษของประเทศไทย ทั้งการออกแบบหลักสูตร การพัฒนาการเรียนการสอน การทดสอบ การวัดผล และเป็นเป้าหมายในการพัฒนาทั้งผู้เรียนและผู้สอน

นับตั้งแต่นั้นเป็นต้นมาคำว่า “CEFR” จึงเป็นคำสั้นๆ ที่ติดปากของครูผู้สอนภาษาอังกฤษ และกระทรวงศึกษาธิการได้ปฏิบัติกิจกรรมหลายกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับ CEFR ซึ่งในบทความนี้ผู้เขียนจะขอเน้นเฉพาะกิจกรรมหลักๆ ตามแต่ละช่วงเวลาดังนี้

ช่วงแรกของการทำงาน: รู้จักและทำความเข้าใจกับ CEFR

นับตั้งแต่การประกาศนโยบายปฏิรูปการเรียนรู้การสอนภาษาอังกฤษ และเริ่มมีการกล่าวถึง CEFR ครูผู้สอนภาษาอังกฤษส่วนมากยังขาดความรู้ ความเข้าใจว่าคืออะไร กระทรวงศึกษาธิการจึงได้มอบหมายให้หน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องจัดทำเอกสารเผยแพร่ และจัดประชุมให้ความรู้แก่ครู สังเกตได้ว่าในช่วงนั้นหัวข้อของการประชุม สัมมนา อบรมครุ้มักจะเกี่ยวข้องกับ CEFR และการนำไปประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนรู้การสอน ผู้เขียนเป็นผู้หนึ่งที่ได้รับเชิญไปบรรยายเกี่ยวกับ CEFR ตามเขตพื้นที่การศึกษาต่างๆ ซึ่งในที่นี้จะขออธิบายเกี่ยวกับ CEFR พอสังเขปดังนี้

CEFR (Common European Framework of Reference for Languages: Learning, Teaching, Assessment) คือ มาตรฐานการประเมินความสามารถทางภาษาที่สหภาพยุโรปจัดทำขึ้น ในปี ค.ศ. 2001 เนื่องจากพลเมืองของประเทศในสหภาพยุโรปมักมีปัญหาในการสื่อสารทางภาษาเพราะแต่ละประเทศมีความแตกต่างกันทางการจัดการศึกษา CEFR จึงได้รับการพัฒนาขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาหลักสูตร การจัดการเรียนรู้การสอน และการประเมินภาษาที่สองหรือภาษาต่างประเทศของประเทศต่างๆ ให้เป็นไปในแนวทางเดียวกัน CEFR แบ่งระดับความสามารถทั่วไปทางภาษาออกเป็นสามระดับและในแต่ละระดับยังแบ่งออกเป็นระดับย่อยอีกสองระดับ โดยรวมทั้งหมดมี 6 ระดับ ดังมีรายละเอียดของเกณฑ์ความสามารถทางภาษาในแต่ละระดับต่อไปนี้

ตารางที่ 1 ระดับความสามารถทางภาษาตามกรอบ CEFR และคำอธิบาย

กลุ่มผู้ใช้ภาษา	ระดับ	คำอธิบาย
ผู้ที่มีความสามารถในการใช้ภาษาในระดับพื้นฐาน (Basic user)	A1	สามารถเข้าใจและใช้ภาษาในระดับพื้นฐานที่คุ้นเคยในการแสดงออกในชีวิตประจำวันโดยมุ่งเน้นประเด็นที่เป็นรูปธรรม เช่น การแนะนำตนเองและบุคคลอื่น การถามและตอบคำถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคล สามารถโต้ตอบโดยใช้ภาษาง่ายๆ ได้หากคู่สนทนาพูดช้าๆ ชัดเจน หรือให้ความช่วยเหลือ
	A2	สามารถเข้าใจประโยคและสำนวนที่ใช้บ่อยในเรื่องใกล้ตัว เช่น ข้อมูลส่วนบุคคลและครอบครัว การซื้อ-ขาย สภาพทางภูมิศาสตร์ในพื้นที่ของตนเอง การทำงาน สามารถสื่อสารแลกเปลี่ยนข้อมูลเกี่ยวกับเรื่องง่ายๆ ในชีวิตประจำวัน สามารถบรรยายเกี่ยวกับตนเอง สภาพแวดล้อม และสิ่งต่างๆ ใกล้ตัวได้ สามารถเข้าใจประเด็นสำคัญที่มีการระบุไว้อย่างชัดเจนในเรื่องที่คุ้นเคยเกี่ยวกับการทำงาน การศึกษา การพักผ่อน เป็นต้น

กลุ่มผู้ใช้ภาษา	ระดับ	คำอธิบาย
ผู้ที่มีความสามารถในการใช้ภาษาได้อย่างอิสระ (Independent user)	B1	สามารถใช้ภาษาในสถานการณ์ที่อาจเกิดขึ้นในการท่องเที่ยว สามารถผลิตงานเขียนง่ายๆ ในประเด็นที่คุ้นเคยหรือมีความสนใจ สามารถบรรยายประสบการณ์ เหตุการณ์ ความฝัน และความหวัง อธิบายและให้เหตุผลประกอบการแสดงความคิดเห็นหรือแผนงานของตนเองได้
	B2	สามารถเข้าใจประเด็นสำคัญของเนื้อหาที่มีความซับซ้อนในหัวข้อที่เป็นรูปธรรมและนามธรรม สามารถอภิปรายในศาสตร์ที่ตนเองมีความเชี่ยวชาญ สามารถสื่อสารกับเจ้าของภาษาได้อย่างคล่องแคล่วและต่อเนื่อง สามารถผลิตงานเขียนที่มีรายละเอียด มีความชัดเจนในประเด็นต่างๆ และสามารถอธิบายมุมมองของตนเองพร้อมทั้งข้อดีและข้อเสียต่างๆ ได้
ผู้ที่มีความสามารถในการใช้ภาษาในระดับสูง (Proficient user)	C1	สามารถเข้าใจเนื้อหาที่ยาวและมีความหมายโดยนัย สามารถแสดงความคิดเห็นได้อย่างคล่องแคล่ว ต่อเนื่อง โดยไม่ต้องใช้ความพยายามมากนัก สามารถใช้ภาษาตามวัตถุประสงค์ทางสังคม ทางวิชาการ และในงานอาชีพได้อย่างยืดหยุ่นและมีประสิทธิภาพ สามารถผลิตงานเขียนในหัวข้อต่างๆ ที่มีโครงสร้างของงานเขียนชัดเจน มีการใช้คำเชื่อม และมีรายละเอียดที่สมบูรณ์
	C2	สามารถเข้าใจสิ่งที่ได้ฟังหรืออ่านได้โดยง่าย สามารถสรุปข้อมูลจากการฟังและอ่าน สามารถนำเสนอและเชื่อมโยงข้อโต้แย้งต่างๆ สามารถแสดงความคิดเห็นของตนเองได้อย่างต่อเนื่อง คล่องแคล่ว กระชับ โดยใช้ภาษาที่มีความหมายหลากหลายแม้ในสถานการณ์ที่มีความซับซ้อน

หมายเหตุ. ปรับปรุงจาก Common European Framework of Reference for Languages: Learning, Teaching, Assessment. (p.24). Council of Europe. 2001. Cambridge, U.K: Press Syndicate of the University of Cambridge.

กระทรวงศึกษาธิการได้นำกรอบดังกล่าวมาเป็นเกณฑ์ในการกำหนดความสามารถทางภาษาของผู้สอนและผู้เรียน โดยกำหนดความสามารถทางภาษาของครูผู้สอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษาไว้ที่ระดับ A2 ส่วนครูผู้สอนระดับมัธยมศึกษากำหนดความสามารถทางภาษาของครูผู้สอนภาษาอังกฤษไว้ที่ระดับ B2 ส่วนผู้เรียนกำหนดไว้ว่าผู้สำเร็จการศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ควรมีความสามารถในระดับ A1 ผู้สำเร็จการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ควรมีความสามารถในระดับ A2 ผู้สำเร็จการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 และปวช.ควรมีความสามารถในระดับ B1 และเมื่อจบการศึกษาระดับอุดมศึกษาควรมีความสามารถในระดับ B2

จากประสบการณ์ของผู้เขียนพบว่า ในช่วงแรกของการดำเนินนโยบายนี้เป็นช่วงที่ครูผู้สอนภาษาอังกฤษเกิดความสับสน และขาดความรู้ ความเข้าใจเป็นอย่างมาก ตัวอย่างคำถามที่พบ เช่น

- CEFR คืออะไร และเกี่ยวข้องกับอย่างไรกับการเรียนรู้การสอนภาษาอังกฤษ
- เหตุใดจึงต้องใช้ CEFR แล้วมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดที่ใช้อยู่จะอย่างไร ให้ใช้อะไรกันแน่
- เหตุใดจึงต้องสอบวัดความรู้ผู้สอนอีก ที่ผ่านมาก็เคยสอบไปหลายครั้งแล้ว
- เกณฑ์ที่กำหนดทั้งของผู้สอนและผู้เรียนสูงเกินไป หากไม่ผ่านเกณฑ์จะไม่ให้สอนภาษาอังกฤษหรือไม่ ผู้เขียนได้อธิบายให้ครูผู้สอนภาษาอังกฤษเกิดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการสอบวัดความรู้และตระหนัก

ในความสำคัญของการพัฒนาความรู้ความสามารถของตนเอง โดยยกตัวอย่างการกำหนดสมรรถนะทางภาษาของครูผู้สอนภาษาอังกฤษในชาติอาเซียนที่ต่างนำ CEFR มาเป็นเกณฑ์ในการกำหนดความสามารถทางภาษาของผู้สอน เช่นเดียวกัน อาทิ ประเทศเวียดนาม กำหนดความสามารถทางภาษาของครูผู้สอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาตอนต้นไว้ที่ระดับ B2 ส่วนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย และอุดมศึกษากำหนดไว้ที่ระดับ C1 อย่างไรก็ตามผลการประเมินพบว่า ครูประถมศึกษาร้อยละ 97 มัธยมศึกษาตอนต้นร้อยละ 93 และมัธยมศึกษาตอนปลายร้อยละ 98 มีความสามารถทางภาษาต่ำกว่าเกณฑ์ที่กำหนด ประเทศมาเลเซียกำหนดความสามารถทางภาษาของครูผู้สอนภาษาอังกฤษไว้ที่ระดับ C1 ซึ่งผลจากการจัดสอบครู จำนวน 61,000 คนพบว่า ในระดับประถมศึกษาครูจำนวนร้อยละ 75 และระดับมัธยมศึกษาครูจำนวนร้อยละ 48.6 มีความสามารถทางภาษาไม่ถึงเกณฑ์ที่กำหนด เป็นต้น (Hung & Dudzik, 2013; English Language Teaching Centre Malaysia, 2013) และการทดสอบก็เพื่อการพัฒนาไม่ใช่การประเมินเพื่อตัดสินการปฏิบัติงาน การให้ข้อมูลดังกล่าวช่วยให้เกิดความรู้ความเข้าใจที่ชัดเจนขึ้น

ช่วงที่สอง: ความก้าวหน้าของการดำเนินงาน

หลังจากให้ความรู้พื้นฐานแก่ครูผู้สอนภาษาอังกฤษเกี่ยวกับ CEFR แล้ว ในระหว่างปี พ. ศ. 2558- 2559 กระทรวงศึกษาธิการได้ดำเนินการกิจกรรมหลัก 2 กิจกรรมคือ

1. การให้ครูผู้สอนภาษาอังกฤษเห็นตัวอย่างของการนำ CEFR ไปประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอน ดังจะเห็นได้จากการจัดพิมพ์หนังสือชื่อ “คู่มือการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษแนวใหม่ ตามกรอบอ้างอิงความสามารถทางภาษาของสหภาพยุโรป (CEFR)” ทั้งในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา ซึ่งให้ความกระจ่างในประเด็นที่ว่าในการจัดการเรียนการสอนจะยึดตามมาตรฐาน ตัวชี้วัด หรือตามกรอบของ CEFR ซึ่งในหนังสือจะเปรียบเทียบให้เห็นว่าทั้ง CEFR และตัวชี้วัดในหลักสูตรแกนกลางระบุนกรอบของทักษะทางภาษาไว้เช่นเดียวกัน นอกจากนี้คู่มือยังได้อธิบายการนำกรอบ CEFR ไปใช้ในการพัฒนาหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน และการวัดและประเมินผล พร้อมทั้งอธิบายการจัดการเรียนการสอนทักษะต่างๆและตัวอย่างของแผนการจัดการเรียนรู้
2. ดำเนินการจัดสอบครูผู้สอนภาษาอังกฤษทั้งในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาทั่วประเทศ เพื่อจำแนกระดับความสามารถทางภาษาอังกฤษตามเกณฑ์ CEFR ซึ่งปรากฏผลดังนี้

ตารางที่ 2 ระดับความสามารถทางภาษาของครูผู้สอนภาษาอังกฤษจำแนกตามกรอบ CEFR

CEFR level	Below-A1	A1	A2	B1	B2	C1	C2
primary	2,124	11,574	14,519	2,339	221	18	1
%	6.90	37.58	47.15	7.60	0.72	0.06	0.003
secondary	39	1,083	6,989	3,419	664	69	5
%	0.32	8.83	56.97	27.87	5.41	0.56	0.041
total	2,163	12,657	21,508	5,758	885	87	6
%	5.02	29.39	49.94	13.37	2.06	2.06	0.014

หมายเหตุ. ปรับปรุงจาก การบรรยายโครงการอบรมครูผู้สอนภาษาอังกฤษอิงกรอบมาตรฐาน CEFR ระดับ B1-C2 ในรูปแบบออนไลน์ด้วยชุดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษแบบ British English. โดยสถาบันภาษา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2558. สืบค้นจาก <http://www.sesarea23.go.th/web/newsfile/p51804201330.pdf>

จากตารางจะเห็นได้ว่าในภาพรวม มีครูผู้สอนภาษาอังกฤษเข้าสอบ จำนวน 42,964 คน ครูส่วนใหญ่มีความสามารถทางภาษาอยู่ในระดับ A2 โดยมีจำนวน 21,508 คน คิดเป็นร้อยละ 49.94 และส่วนน้อยมีความสามารถอยู่ในระดับ C2 โดยมีจำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 0.014 และเมื่อพิจารณาตามเกณฑ์ที่กำหนดให้ผู้สอนระดับประถมศึกษาที่มีความสามารถทางภาษาในระดับ A2 พบว่า มีผู้สอนจำนวน 13,698 คน คิดเป็นร้อยละ 44.48 ที่มีความสามารถทางภาษาไม่เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด ส่วนในระดับมัธยมศึกษาที่กำหนดให้ผู้สอนมีความสามารถทางภาษาในระดับ B2 พบว่า มีจำนวน 11,530 คน คิดเป็นร้อยละ 93.99 ที่มีความสามารถทางภาษาไม่เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด ซึ่งถือว่าเป็นจำนวนที่สูงมาก

อย่างไรก็ตามดังที่กล่าวไว้ในตอนต้นแล้วว่า การทดสอบนี้เป็นไปเพื่อพัฒนา ดังนั้นจากผลการประเมินกระทรวงศึกษาธิการได้ดำเนินการดังนี้คือ

2.1 พัฒนาคูแกนนำภาษาอังกฤษทั่วประเทศด้านการเรียนการสอนภาษาอังกฤษด้วยการจัดค่ายภาษาอังกฤษแบบเข้ม (English Boot Camp) ที่พัทธา โดยใช้ภาษาอังกฤษในการอบรม เนื้อหาการอบรมครอบคลุมทักษะภาษาและเทคนิคการสอน รวมทั้งจัดกิจกรรมและบริบทในการใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสารตลอดระยะเวลาอบรม 5 สัปดาห์ ใช้วิทยากรชาวต่างประเทศที่เป็นเจ้าของภาษาจำนวน 30 คน สำหรับครูผู้สอนภาษาอังกฤษที่เข้ารับการอบรมในครั้งนี้ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) ได้คัดเลือกจากผู้ที่มีความสามารถทางภาษาอังกฤษระดับ B2 ขึ้นไป และมีอายุไม่เกิน 40 ปี จากทั่วประเทศ จำนวน 350 คนเข้าร่วมโครงการ นอกจากนี้ยังมีการอบรมหลักสูตรครูแกนนำด้านการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในส่วนภูมิภาค 4 ภูมิภาค โดยคัดเลือกจากผู้ที่มีการประเมินระดับ B1 ขึ้นไปไม่จำกัดอายุ ใช้เวลาการอบรม 3 สัปดาห์ โดยมีโครงการต่อเนื่อง จำนวน 17 รุ่น รุ่นละ 75 คน เพื่อให้ครูผู้สอนภาษาอังกฤษเหล่านี้นำความรู้ไปขยายผลในโรงเรียนและในเขตพื้นที่ของตนในฐานะครู

แกนนำต่อไป นอกจากนี้กระทรวงศึกษาธิการยังมีเป้าหมายในการฝึกอบรมครูในภูมิภาคต่างๆ เป็นประจำทุกปีโดยมีเป้าหมายคือการพัฒนาครูผู้สอนภาษาอังกฤษปีละ 4,000 คน (ยวดี อยู่สบาย, 2559)

2.2 อบรมครูผู้สอนภาษาอังกฤษในรูปแบบออนไลน์อิงกรอบมาตรฐาน CEFR สำหรับผู้สอนที่มีผลการประเมินอยู่ในระดับ B1-C2 สามารถสมัครเข้าเรียนได้ โดยศึกษาเนื้อหาจากหลักสูตร 2 โมดูล โดยมีโมดูลที่ 1 First certificate in English เป็นหลักสูตรบังคับ และ โมดูลที่ 2 Teaching methodology ที่ประกอบด้วยหลากหลายหลักสูตร ผู้สอนสามารถสมัครเข้าเรียนหลักสูตรใดก็ได้ 1 หลักสูตร โดยมีระยะเวลาในการเรียน 25 ชั่วโมง

3. พัฒนารอบมาตรฐานความสามารถด้านภาษาอังกฤษโดยอิงมาตรฐานสากลสำหรับประเทศไทย (CEFR-TH) โดยการนำมาตรฐาน CEFR ของสหภาพยุโรป และ CEFR ที่มีระดับบวก (Plus levels) มาปรับให้เข้ากับบริบทของไทย โดยเรียกเป็น CEFR-TH เช่นเดียวกับประเทศอื่นๆ ที่นำมาปรับ เช่น ญี่ปุ่นใช้ CEFR-J หรือเวียดนามใช้ CEFR-V เป็นต้น กระทรวงศึกษาธิการได้มอบหมายให้สถาบันคุณวุฒิวิชาชีพ (องค์การมหาชน) สถาบันภาษาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และสถาบันภาษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ พัฒนารอบความสามารถทางภาษานี้ขึ้น ซึ่งแบ่งระดับความสามารถทางภาษาออกเป็น 10 ระดับ ดังนี้

ตารางที่ 3 ระดับความสามารถทางภาษาดมกรอบ CEFR-TH และคำอธิบาย

ระดับ	คำอธิบายโดยรวม
CEFR-TH	
1	<ul style="list-style-type: none">- รู้ศัพท์ที่พบบ่อยและสำนวนพื้นฐานเกี่ยวกับตนเอง ครอบครัวและสิ่งต่างๆ รอบตัว- เข้าใจและสามารถโต้ตอบกับผู้พูด/คู่สนทนาได้ เมื่อคู่สนทนาใช้สำนวนง่ายๆ พูดชัดเจน และช้าๆ และคู่สนทนาอาจพูดสำนวนนั้นซ้ำๆ (repetition) และพูดซ้ำโดยใช้ถ้อยคำใหม่ (rephrasing) เมื่อพูดหัวข้อที่คาดเดาได้- สามารถให้ข้อมูลส่วนตัวเบื้องต้นเกี่ยวกับตนเอง โดยใช้คำและวลีที่สั้นและง่าย หรือใช้ประโยคพื้นฐานได้
2	<ul style="list-style-type: none">- เข้าใจภาษาอังกฤษง่ายๆ ที่เป็นภาษาพูด เมื่อคู่สนทนาออกเสียงช้าๆ ระวังและหยุดชั่วขณะ (pauses) บ่อยครั้งและเป็นเวลานาน- เข้าใจวลีหรือประโยคภาษาอังกฤษที่สั้นๆ ง่ายๆ ที่เป็นภาษาเขียน- รู้คำหรือวลีง่ายๆ หรือพบบ่อยในงานเขียนได้- เข้าใจและสามารถโต้ตอบกับผู้พูด/คู่สนทนาโดยใช้สำนวนที่พบบ่อยในชีวิตประจำวัน หากผู้พูดออกเสียงสำนวนดังกล่าวช้าๆ และระวัง- สามารถบรรยายเบื้องต้นเกี่ยวกับบุคคล สิ่งของที่พบบ่อย และสถานที่ต่างๆ โดยใช้คำกริยาพื้นฐาน และคำคุณศัพท์ที่พบทั่วไปได้- สามารถเขียนคำและวลีซึ่งส่วนใหญ่เป็นคำและวลีโดด (isolated words and phrases) หรือบางครั้งเขียนเป็นประโยคง่ายๆ ที่ไม่ได้เชื่อมโยงความคิด โดยใช้คำศัพท์ที่มีอยู่จำกัดอย่างมาก

ระดับ CEFR-TH	คำอธิบายโดยรวม
3	<ul style="list-style-type: none"> - เข้าใจภาษาอังกฤษง่ายๆ ที่เป็นภาษาพูด โดยผู้พูด/คู่สนทนาพูดช้าๆ ชัดเจนและมีการหยุดชั่วขณะ (pauses) บ่อยครั้ง - เข้าใจภาษาอังกฤษที่เป็นภาษาเขียนสั้นๆ ง่ายๆ - สามารถอ่านและเข้าใจความหมายของบทอ่านที่คุ้นเคยได้ - สามารถมีส่วนร่วมในการสนทนาแบบมีโครงสร้าง ซึ่งเป็นการสนทนาสั้นๆ และง่ายโดยอาศัยคู่สนทนาให้ความช่วยเหลืออยู่บ้าง - สามารถบรรยายเกี่ยวกับบุคคล สถานที่ และสิ่งของ โดยใช้คำและโครงสร้างไวยากรณ์ง่ายๆ - สามารถเขียนประโยคที่ง่ายเป็นส่วนใหญ่ โดยไม่ได้เชื่อมโยงความคิด และใช้ศัพท์ที่มีอยู่จำกัดอย่างมาก
4	<ul style="list-style-type: none"> - เข้าใจภาษาอังกฤษที่เป็นภาษาพูดง่ายๆ เมื่อผู้พูด/คู่สนทนาพูดช้าและชัดเจน - เข้าใจเมื่อฟังเรื่องราวเกี่ยวกับชีวิตประจำวัน ซึ่งประกอบด้วยคำศัพท์และสำนวนต่างๆที่ใช้ในชีวิตประจำวัน - เข้าใจภาษาอังกฤษที่เป็นภาษาเขียนที่สั้นและง่ายในหัวข้อเกี่ยวกับชีวิตประจำวัน - สามารถพูดในหัวข้อที่เกี่ยวกับชีวิตประจำวันและอาชีพ โดยใช้คำศัพท์ที่พบบ่อยรวมถึงวลีและประโยคง่ายๆ ได้ - สามารถเขียนงานโดยใช้ประโยคและสำนวนง่ายๆ และใช้คำศัพท์ที่มีอยู่อย่างจำกัด
5	<ul style="list-style-type: none"> - เข้าใจประเด็นสำคัญของเรื่องที่ฟัง เมื่อผู้พูด/คู่สนทนาพูดอย่างชัดเจน โดยใช้ภาษาอังกฤษมาตรฐาน ซึ่งมีความยาวประมาณ 1 นาที ในหัวข้อที่คุ้นเคยและพบบ่อยเกี่ยวกับการทำงาน การไปโรงเรียน กิจกรรมยามว่าง เป็นต้น ตัวอย่างของการพูดในลักษณะดังกล่าวได้แก่ การเล่าเรื่องสั้นๆ - สามารถอ่านงานเขียนที่เป็นข้อเท็จจริงและตรงไปตรงมาในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสาขาและความสนใจของตนเอง และเข้าใจในระดับที่น่าพอใจ - สามารถใช้ภาษาที่ง่ายและหลากหลายเพื่อสนทนาในหัวข้อที่คุ้นเคย แสดงความคิดเห็นของตนเอง และแลกเปลี่ยนข้อมูลเกี่ยวกับหัวข้อที่ตนเองคุ้นเคยในสาขาที่ตนเองคุ้นเคย สนใจหรือหัวข้อเกี่ยวกับชีวิตประจำวัน - สามารถเขียนงานที่ง่ายๆ ที่มีความคิดเชื่อมโยงกันในประเด็นต่างๆ ที่คุ้นเคยในสาขาที่ตนเองสนใจ โดยเชื่อมโยงส่วนต่างๆ ในงานเขียนให้เป็นลำดับต่อเนื่องกันได้
6	<ul style="list-style-type: none"> - เข้าใจเมื่อฟังเรื่องที่เล่าตรงไปตรงมาเกี่ยวกับประเด็นต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับสาขาและความสนใจของตนเอง หากผู้พูด/คู่สนทนาพูดในระดับที่ช้ากว่าปกติ และมีสำเนียงที่คุ้นเคย - สามารถอ่านงานเขียนที่เป็นข้อเท็จจริงและตรงไปตรงมาในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสาขาและความสนใจของตนเอง หากผู้เขียนให้ข้อมูลอย่างชัดเจนทั้งหมดหรือโดยส่วนใหญ่

ระดับ CEFR-TH	คำอธิบายโดยรวม
	<ul style="list-style-type: none">- สามารถสื่อสารอย่างมั่นใจในระดับหนึ่งเกี่ยวกับเรื่องที่คุ้นเคย ทั้งเรื่องที่ทำเป็นประจำหรือไม่ได้ทำเป็นประจำ ซึ่งเรื่องดังกล่าวเกี่ยวข้องกับความสนใจและสาขาอาชีพของตนเอง แต่อาจประสบปัญหาอยู่บ้างในการสื่อสารสิ่งที่ตนเองต้องการจริงๆ- สามารถบรรยายได้ดีในระดับหนึ่ง โดยบรรยายต่อเนื่อง คล่องแคล่วและตรงไปตรงมาเกี่ยวกับประเด็นที่หลากหลายและเป็นที่ยอมรับในสาขาที่ตนเองสนใจ โดยนำเสนอเป็นลำดับประเด็นต่างๆ- สามารถเขียนงานที่ง่าย และมีความเชื่อมโยงกันเกี่ยวกับประเด็นต่างๆ ที่คุ้นเคยในสาขาที่ตนเองสนใจและใช้กลวิธีทางภาษาได้อย่างเหมาะสม
7	<ul style="list-style-type: none">- เข้าใจประเด็นสำคัญของการพูดที่ซับซ้อนในหัวข้อที่เป็นรูปธรรมและนามธรรม ซึ่งใช้ภาษามาตรฐาน ตัวอย่างของการพูดที่ซับซ้อนดังกล่าว ได้แก่ การอภิปรายเฉพาะเรื่องในสาขาที่ตนเองเชี่ยวชาญ- สามารถอ่านแบบพึ่งพาตนเองได้อย่างมาก โดยเลือกใช้พจนานุกรมและแหล่งอ้างอิงอื่นๆ เมื่อจำเป็น- สามารถมีปฏิสัมพันธ์กับเจ้าของภาษาอย่างราบรื่นและเป็นธรรมชาติ และสามารถมีส่วนร่วมอย่างมากในการอภิปรายในบริบทที่คุ้นเคย โดยอธิบายและแสดงความคิดเห็นของตนเองได้อย่างต่อเนื่อง- สามารถเขียนงานขนาดยาวเกี่ยวกับประเด็นที่กำลังได้รับความสนใจแม้ว่าอาจบรรยายแนวคิดที่ซับซ้อนในรูปแบบที่ง่ายเกินกว่าที่เป็นจริง และสามารถแก้ไขข้อผิดพลาดของตนเองในระหว่างเขียนงานดังกล่าวได้
8	<ul style="list-style-type: none">- เข้าใจภาษาพูดมาตรฐาน ไม่ว่าจะเป็นการถ่ายทอดสดหรือบันทึกการถ่ายทอดในหัวข้อที่คุ้นเคยและไม่คุ้นเคย ซึ่งมักพบในชีวิตส่วนตัว ชีวิตทางสังคม ชีวิตด้านการศึกษา หรือชีวิตด้านวิชาชีพ- สามารถอ่านแบบพึ่งพาตนเองอย่างมากโดยปรับรูปแบบและความเร็วในการอ่านให้เข้ากับบทอ่านและวัตถุประสงค์ในการอ่านที่แตกต่างกัน และเลือกใช้แหล่งอ้างอิงที่เหมาะสม- รู้คำศัพท์อยู่จำนวนมากที่จำเป็นต้องใช้อ่านเรื่อง แต่อาจประสบปัญหาบ้างเล็กน้อยเกี่ยวกับสำนวนที่พบไม่บ่อย- สามารถใช้ภาษาอังกฤษได้อย่างคล่องแคล่ว ถูกต้อง และมีประสิทธิภาพในการสนทนาต่อเนื่องในหัวข้อที่หลากหลาย ซึ่งได้แก่ หัวข้อทั่วไป หัวข้อเกี่ยวกับการศึกษา หัวข้อเกี่ยวกับวิชาชีพ หรือหัวข้อเกี่ยวกับกิจกรรมยามว่าง โดยแสดงให้เห็นว่าความคิดต่างๆ สัมพันธ์กันอย่างชัดเจน

- 9 - สามารถเขียนงานที่ซับซ้อนและชัดเจนในประเด็นที่หลากหลาย ซึ่งเกี่ยวข้องกับสาขาที่ตนเองสนใจ โดยสังเคราะห์และประเมินค่าข้อมูลและการให้เหตุผลจากแหล่งข้อมูลจำนวนมากได้
- เข้าใจเมื่อฟังเรื่องยาวทั้งแบบมีโครงสร้างและแบบไม่มีโครงสร้างอย่างชัดเจน โดยผู้พูด/ผู้สนทนาพูดในระดับธรรมดาและเร็ว ในหัวข้อที่ไม่คุ้นเคย ซับซ้อนและเป็นนามธรรม และสามารถจับใจความสำคัญได้ แต่บางครั้งต้องตรวจสอบรายละเอียดหากการพูดนั้นๆ มีสำเนียงที่ไม่คุ้นเคยและใช้สำนวนที่เป็นภาษาพูด
- เข้าใจบทอ่านที่ยาวและซับซ้อน ซึ่งเกี่ยวข้องหรือไม่เกี่ยวข้องกับสาขาที่ตนเองเชี่ยวชาญ แต่จำเป็นต้องอ่านซ้ำบางส่วนที่ยากของเรื่อง
- สามารถแสดงความคิดและความรู้สึกของตนเองได้อย่างคล่องแคล่วและเป็นธรรมชาติ แสดงความคิดและความรู้สึกในหัวข้อที่ส่วนใหญ่เป็นนามธรรมและซับซ้อนได้โดยไม่ยากนัก
- สามารถแสดงความคิดและความรู้สึกของตนเองได้อย่างชัดเจน ถูกต้องและตรงตามความต้องการ โดยปรับการสื่อสารดังกล่าวให้เหมาะสมกับผู้รับสาร และสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ
- 10 - เข้าใจภาษาพูดทุกรูปแบบไม่ว่าจะอยู่ในรูปแบบที่เป็นทางการหรือไม่เป็นทางการ ซึ่งพูดในระดับเร็วอย่างเป็นธรรมชาติและมุ่งกลุ่มผู้ฟังที่หลากหลาย
- สามารถอ่านและเข้าใจความหมายของงานเขียนประเภทต่างๆ ซึ่งได้แก่ งานเขียนทั่วไป งานเขียนเชิงสร้างสรรค์ ตลอดจนรายงานและเรียงความ
- เข้าใจและสามารถถ่ายทอดความคิดได้อย่างถูกต้องตรงตามความต้องการและเป็นธรรมชาติเกี่ยวกับเรื่องราวที่หลากหลาย
- สามารถเข้าใจคำพูดดั้งเดิมและเชื่อมต่อกัน ซึ่งมีคำศัพท์และโครงสร้างที่ซับซ้อน พูดในระดับความเร็วที่เป็นธรรมชาติ
- สามารถเข้าใจงานเขียนประเภทต่างๆ ซึ่งรวมทั้งการเขียนแบบเล่าเรื่อง พรรณนา ชี้แจง และการเขียนประเภทโต้แย้ง
- สามารถเข้าใจข้อความที่มีความหมายแฝงนัยรวมไปจนถึงข้อความที่มีความหมายตรงไปตรงมา
- สามารถชื่นชมวรรณกรรมหลากหลายประเภท
- รู้คำศัพท์อย่างกว้างขวางทั้งที่อยู่ในสำนวนและภาษาที่ใช้พูดในชีวิตประจำวันทั่วไป รวมถึงตระหนักระดับความหมายที่แตกต่างกันออกไป
- มีความรู้เรื่ององค์ประกอบและโครงสร้างไวยากรณ์เป็นอย่างดีซึ่งส่งเสริมให้มีความสามารถและความเชื่อมั่นมากขึ้นทั้งในการใช้ภาษาพูดและภาษาเขียน
- สามารถแสดงความคิดได้อย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ พร้อมทั้งใช้ลักษณะทางเสียงที่ถูกต้องในการพูด ไม่ว่าจะเป็นการออกเสียงเน้นหนัก จังหวะ และระดับเสียงสูงต่ำ

หมายเหตุ. ปรับปรุงจาก CEFR-TH *กรอบอ้างอิงความสามารถทางภาษาอังกฤษของประเทศไทย*. (น. 19-22), โดย
สถาบันคุณวุฒิวิชาชีพ (องค์การมหาชน), 2559. กรุงเทพฯ: สถาบันคุณวุฒิวิชาชีพ (องค์การมหาชน).

โดยทั้ง 10 ระดับนี้สามารถเทียบกับ 6 ระดับที่ประกาศไว้เดิมกับระดับบวก (Plus levels) ได้ดังนี้
ตารางที่ 4 เปรียบเทียบ CEFR-TH กับ CEFR เดิม และ CEFR ที่มีระดับบวก (Plus levels)

Standard level	CEFR-TH level	CEFR Proficiency level (with plus levels)	CEFR Proficiency level
Basic user	1	A1	A1
	2	A1+	
	3	A2	A2
	4	A2+	
Intermediate user	5	B1	B1
	6	B1+	
	7	B2	B2
	8	B2+	
Proficient user	9	C1	C1
	10	C2	C2

หมายเหตุ. ปรับปรุงจาก CEFR-TH *กรอบอ้างอิงความสามารถทางภาษาอังกฤษของประเทศไทย*. (น. 24), โดย
สถาบันคุณวุฒิวิชาชีพ (องค์การมหาชน), 2559. กรุงเทพฯ: สถาบันคุณวุฒิวิชาชีพ (องค์การมหาชน).

ในเอกสารเผยแพร่เรื่อง “กรอบอ้างอิงความสามารถทางภาษาอังกฤษของประเทศไทย (CEFR-TH)” ที่
จัดทำโดยสถาบันคุณวุฒิวิชาชีพ นอกจากจะอธิบายเกี่ยวกับกรอบความสามารถทางภาษาทั้ง 10 ระดับแล้วยังมี
รายละเอียดปลีกย่อยอื่นๆ อาทิ การอธิบายเกี่ยวกับรายละเอียดของความสามารถทางภาษาแยกแต่ละระดับ และแยก
ตามทักษะ พร้อมทั้งมีการจัดทำ CEFR –TH Word Family List ที่ระบุรายการคำศัพท์จำแนกตามระดับต่างๆ และ
ในอนาคตจะมีการพัฒนาพิมพ์เขียวของข้อสอบ (Test Specifications) ตามมาตรฐานความ สามารถด้าน
ภาษาอังกฤษในแต่ละระดับ เพื่อให้สถานศึกษาและหน่วยทดสอบต่าง ๆ สามารถผลิตข้อสอบที่ได้มาตรฐาน
เทียบเคียงสากล โดยคาดว่าจะเสร็จสิ้นในปี 2560 (บัลลังก์ โรหิตเสถียร, 2559)

CEFR-TH ที่พัฒนาขึ้นนี้จะนำไปใช้เป็นการประเมินความสามารถทางภาษาของครูผู้สอน
ภาษาอังกฤษและผู้เรียน ยิ่งไปกว่านั้นจะนำไปใช้เป็นที่เกณฑ์ในการคัดกรองคุณภาพของครูต่างชาติเพื่อการยกระดับ
มาตรฐานอาชีพครูผู้สอนภาษาอังกฤษอีกด้วยเช่นกัน

ช่วงที่สาม: มุมมองเกี่ยวกับ CEFR-TH ในอนาคต

จากการติดตามการดำเนินงานของกระทรวงศึกษาธิการเกี่ยวกับ CEFR จนกระทั่งพัฒนาเป็น CEFR-TH มาโดยตลอด ผู้เขียนเห็นว่าสิ่งที่กระทรวงศึกษาธิการควรดำเนินการต่อไปคือ

1. กำหนดเป้าหมายในการพัฒนาความรู้ ความสามารถทางภาษาของผู้สอนและผู้เรียนให้ชัดเจนว่าจะยึดตามกรอบของ CEFR หรือ CEFR-TH เนื่องจากกรอบทั้งสองมีความแตกต่างกัน ดังตารางเทียบเคียงต่อไปนี้

ตารางที่ 5 เปรียบเทียบระดับความรู้ความสามารถทางภาษาที่กำหนดตาม CEFR เดิมกับ CEFR-TH

กลุ่มเป้าหมาย	CEFR	CEFR-TH
ผู้เรียน		
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6	A1	ระดับ 1-2
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3	A2	ระดับ 3-4
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 /ปวช.	B1	ระดับ 5-6
อุดมศึกษา	B2	ระดับ 7-8
ผู้สอน		
ระดับประถมศึกษา	A2	ระดับ 3-4
ระดับมัธยมศึกษา	B2	ระดับ 7-8

2. เผยแพร่กรอบ CEFR-TH พร้อมทั้ง CEFR-TH Word Family List ไปยังครูผู้สอนภาษาอังกฤษ ซึ่งการดำเนินงานที่ผ่านมาระทรวงศึกษาธิการมักใช้วิธีการเผยแพร่ในรูปแบบของเอกสาร ซึ่งไม่ทั่วถึง ครุส่วนใหญ่จึงขาดความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับ CEFR ดังนั้นผู้เขียนจึงมีความคิดเห็นว่ากระทรวงศึกษาธิการควรดำเนินการด้านอื่นๆ ควบคู่กันไปด้วย เช่น การจัดอบรม สัมมนาทั้งในแบบเผชิญหน้า และออนไลน์ เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ CEFR-TH ทั้งนี้เนื่องจากเอกสาร CEFR-TH และ CEFR-TH Word Family List ที่จัดทำขึ้นเนื้อหาส่วนใหญ่เขียนเป็นภาษาอังกฤษและมีรายละเอียดค่อนข้างมาก จึงอาจเป็นปัญหาสำหรับครูผู้สอนที่มีเวลาน้อย หรือมีข้อจำกัดทางภาษา นอกจากนี้แล้วยังมีศัพท์ทางการเรียนการสอนภาษา หรือภาษาศาสตร์ที่ผู้สอนบางส่วนอาจไม่เข้าใจความหมาย การจัดอบรมเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจจึงเป็นสิ่งที่ควรทำควบคู่ไปกับการจัดส่งเอกสาร

3. สร้างความชัดเจนในการกำหนดขอบเขตของเนื้อหา การจัดการเรียนการสอน และการวัดและประเมินผล ซึ่งเดิมกระทรวงศึกษาธิการกำหนดให้ผู้สอนยึดตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 ซึ่งเป็นหลักสูตรอิงมาตรฐาน (Standards-based curriculum) โดยครูต้องยึดมาตรฐานการเรียนรู้ และตัวชี้วัดเป็นหลักในการจัดการเรียนการสอนและการวัดประเมินผล ที่ผ่านมามีผู้เขียนเห็นความพยายามของกระทรวงศึกษาธิการในการชี้แจงกับผู้สอนว่า CEFR ที่นำเข้ามานั้นไม่ได้แตกต่างไปจากมาตรฐาน และตัวชี้วัดที่ใช้กันอยู่ โดยมีการจัดทำหนังสือชื่อ “คู่มือการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษแนวใหม่ตามกรอบอ้างอิงความสามารถทางภาษาของสหภาพยุโรป” ทั้งในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา ซึ่งหัวข้อหนึ่งของเนื้อหาถือการเทียบเคียงให้เห็นว่าสิ่งที่กำหนดใน CEFR ไม่แตกต่างกับที่ปรากฏในมาตรฐานการเรียนรู้ และตัวชี้วัดในหลักสูตร ตามความเข้าใจของ

ผู้เขียนแล้ว การดำเนินการในส่วนนี้อาจช่วยไม่ให้ครูผู้สอนภาษาอังกฤษเกิดความตระหนักกับสิ่งที่เกิดขึ้นใหม่มากนัก อย่างไรก็ตามหลังจากที่กระทรวงศึกษาธิการ ได้ดำเนินการพัฒนา CEFR-TH ขึ้นมาจนหลายๆ ส่วนมีความเป็นรูปธรรมมากขึ้น (แม้ว่าจะต้องมีการพัฒนากันไปเรื่อยๆ) ที่นอกจากจะให้คำอธิบายเกี่ยวกับภาพรวมของความสามารถทางภาษาในแต่ละระดับ (Overall descriptors/Global scales) แล้ว ยังมีรายละเอียดต่างๆ ของความสามารถในแต่ละทักษะ และในแต่ละระดับอีกด้วย ซึ่งผู้ที่สนใจสามารถศึกษาได้จากเอกสาร “กรอบอ้างอิงความสามารถทางภาษาอังกฤษของประเทศไทย (CEFR-TH)” ซึ่งเผยแพร่โดยสถาบันคุณวุฒิวิชาชีพ CEFR-TH จะทำให้ผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับหลักสูตร ผู้ทำบทเรียน ผู้เชี่ยวชาญการทำข้อสอบ และผู้คนที่รับผิดชอบการปฏิรูปการเรียนรู้การสอนภาษาอังกฤษได้เชื่อมโยงความรู้ และการปฏิบัติที่ต่างคนต่างเดินไปคนละทางมาเป็นเวลานาน (รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการ อ้างถึงใน สถาบันคุณวุฒิวิชาชีพ (องค์การมหาชน) 2559: คำนำ)

ผู้เขียนมีความเห็นว่ากระทรวงศึกษาธิการควรกำหนดให้ชัดเจนว่า ต่อไปนี้จะนำ CEFR-TH มาเป็นกรอบในการกำหนดขอบเขตของเนื้อหา การจัดการเรียนการสอน และการวัดและประเมินผล เนื่องจากผู้เขียนได้รับข้อมูลจากครูผู้สอนภาษาอังกฤษบางท่านว่า การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ในขณะนี้จะต้องระบุด้วยว่าบทเรียนที่สอนนี้สอดคล้องกับตัวชี้วัดใด และสอดคล้องกับของ CEFR ในประเด็นใด ซึ่งเป็นการสร้างภาระที่ไม่น่าจะเป็นประโยชน์มากนัก ดังนั้นการเรียนรู้การสอนภาษาอังกฤษในอนาคตควรจะเป็นหลักสูตรที่อิงกับกรอบความสามารถทางภาษาอังกฤษของประเทศไทย (CEFR-TH-based curriculum) การจัดการเรียนการสอนที่อิงกรอบความสามารถทางภาษาอังกฤษของประเทศไทย (CEFR-TH-based instruction) และการ วัดและประเมินผลที่อิงกรอบความสามารถทางภาษาอังกฤษของประเทศไทย (CEFR-TH-based evaluation)

4. พัฒนาความรู้ความสามารถทางภาษาของครูผู้สอนภาษาอังกฤษอย่างต่อเนื่อง จากผลการทดสอบที่ผ่านมาจะเห็นได้ว่าครูผู้สอนภาษาอังกฤษจำนวนมากยังมีความรู้ความสามารถทางภาษาไม่เกินไปตามเกณฑ์ที่กำหนด และกระทรวงศึกษาธิการได้จัดโปรแกรมอบรมครูอย่างหลากหลาย ซึ่งถือเป็นแนวทางที่ถูกต้อง อย่างไรก็ตามผู้เขียนต้องการให้มีการปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอ เพราะเป็นที่ยอมรับกันทั่วไปว่าการพัฒนาทักษะทางภาษาไม่สามารถทำได้ในระยะเวลาอันสั้น การจัดครูผู้สอนเข้าอบรมในระยะเวลาจำกัด และไม่มีความต่อเนื่องคงไม่เพียงพอเนื่องจากเมื่อกลับสู่โรงเรียนที่สภาพแวดล้อมไม่เอื้อให้ครูผู้สอนฝึกฝนการใช้ภาษาอังกฤษจะทำให้ทักษะที่ได้รับพัฒนาไปนั้นไม่ยั่งยืน ในมุมมองของผู้เขียนการพัฒนาความสามารถทางภาษาของครูผู้สอนควรทำถึงในระดับที่ทำให้ครูผู้สอนสามารถใช้ภาษาอังกฤษในการจัดการเรียนการสอนได้ ทักษะทางภาษาที่พัฒนาจึงจะมีความยั่งยืน เพราะชั้นเรียนจะกลายเป็นสภาพแวดล้อมที่ทำให้ครูผู้สอนได้ฝึกทักษะภาษาของตนเอง

5. สร้างความเป็นเอกภาพในการทำงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการปฏิรูปการเรียนรู้การสอนภาษาอังกฤษ ตัวอย่างเช่น กระทรวงศึกษาธิการ โดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้เป็นผู้ประกาศนโยบายปฏิรูปการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ โดยการนำ CEFR มาเป็นเกณฑ์ในการกำหนดระดับความสามารถทางภาษาของผู้เรียนและผู้สอน และสถาบันภาษาอังกฤษ ได้ดำเนินงานตามนโยบายโดยการจัดสอบวัดระดับ และจัดโครงการพัฒนาผู้สอน ต่อมากระทรวงศึกษาธิการได้มอบหมายให้สถาบันคุณวุฒิวิชาชีพ (องค์การมหาชน) สถาบันภาษาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และสถาบันภาษามหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ พัฒนารอบ CEFR –

TH ขึ้นสำหรับประเทศไทยซึ่งได้ส่งมอบให้กระทรวงศึกษาธิการไปเมื่อเดือนพฤศจิกายน 2559 ที่ผ่านมานอกจากนี้สถาบันคุณวุฒิวิชาชีพยังได้จัดทำมาตรฐานอาชีพผู้สอนภาษาอังกฤษเพื่อประเมินความสามารถด้านการสอนของผู้สอนภาษาอังกฤษชาวต่างชาติ ซึ่งหนึ่งในคุณสมบัติของครูชาวต่างชาติคือ ต้องมีความสามารถทางภาษาตามระดับที่กำหนดคือ ตั้งแต่ระดับ B1 ขึ้นไป เนื่องจากผู้สอนชาวต่างชาติที่แม้จะพูดภาษาอังกฤษได้ แต่ไม่ได้หมายความว่าสอนภาษาอังกฤษได้ทุกคน จึงจำเป็นต้องมีการควบคุมคุณภาพ ผู้สอนภาษาอังกฤษชาวต่างชาติที่ประเมินผ่านตามมาตรฐานนี้จะได้รับประกาศนียบัตรคุณวุฒิวิชาชีพ ซึ่งมีสิทธิเทียบเท่าใบประกอบวิชาชีพ (มคชน, 2559) ประเด็นนี้เกี่ยวข้องกับครูสภาซึ่งมีหน้าที่ในการอนุญาตให้ชาวต่างประเทศประกอบวิชาชีพครู โดยหนึ่งในข้อกำหนดเดิมสำหรับครูต่างชาติที่ไม่ใช่ชาติเจ้าของภาษา (non-native) คือต้องมีผลสอบ TOEIC/ TOEFL/ IELTS เป็นหลักฐานประกอบการขออนุญาต (ครูสภา, 2555)

จะเห็นได้ว่าการดำเนินงานต่างๆ มีหน่วยงานหลักที่เกี่ยวข้องหลายหน่วยงาน และงานต่างๆ มีความก้าวหน้าไปตามลำดับ อย่างไรก็ตามต้องมีการประสานงานของแต่ละหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง อาทิ ประเด็นเกี่ยวกับ CEFR-TH หรือการกำหนดเกณฑ์ความสามารถทางภาษาของครูต่างชาติ เมื่อพัฒนาและกำหนดขึ้นแล้ว หน่วยงานใดจะเป็นผู้ปฏิบัติ ครูสภาหรือสถาบันคุณวุฒิวิชาชีพ เป็นต้น การทำงานให้มีเอกภาพจึงจะทำให้งานต่างๆ มีความก้าวหน้าและชัดเจนมากยิ่งขึ้น

บทสรุป

การปฏิรูปการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในประเทศไทยโดยมีกรอบ CEFR เป็นหลักของการปฏิรูปในครั้งนี้เป็นสิ่งใหม่ที่ท้าทาย และสร้างความหวังแก่ผู้ที่เกี่ยวข้องทั้งในระดับของผู้กำหนดนโยบายคือ กระทรวงศึกษาธิการจนถึงระดับของผู้ปฏิบัติคือ ครูผู้สอนภาษาอังกฤษ ในช่วงสองปีที่ผ่านมามีความเคลื่อนไหวในการดำเนินงานต่างๆ มาโดยตลอด ซึ่งผู้เขียนมีความคิดเห็นว่าการดำเนินงานทั้งหลายยังอยู่ในระยะเริ่มต้น เป็นช่วงของการปรับเปลี่ยน ไม่ว่าจะเป็นการนำ CEFR เข้ามาเป็นเป้าหมายในการพัฒนาผู้เรียนและผู้สอน การจัดทำโครงการอบรมพัฒนาครูด้วยโปรแกรมต่างๆ และล่าสุดการพัฒนา CEFR-TH เป็นตัวบ่งชี้ว่าขณะนี้การเรียนการสอนภาษาอังกฤษของประเทศไทยเริ่มมีเป้าหมายที่ชัดเจนมากยิ่งขึ้นซึ่งจะทำให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีแนวทางในการปฏิบัติที่จะสนับสนุนให้นโยบายปฏิรูปการเรียนการสอนภาษาอังกฤษประสบความสำเร็จ สิ่งที่น่าจับตามองนับจากนี้ไปคือ CEFR-TH จะก้าวไปในทิศทางใด จะก้าวไปได้ไกลเพียงใด และจะทำให้เกิดการปรับเปลี่ยนใดอีกบ้างในการเรียนการสอนภาษาอังกฤษของประเทศไทย

บรรณานุกรม

คุรุสภา. (2555). *ใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ*. สืบค้นจาก

<http://site.ksp.or.th/about.php?site=license&SiteMenuID=221>

บัลลังก์ โรหิตเสถียร. (2559). *ศษ. จับมือสถาบันคุณวุฒิวิชาชีพสร้างมาตรฐานความสามารถด้านภาษาอังกฤษ โดยอิงมาตรฐานสากล CEFR และร่วมมือผลักดันมาตรฐานอาชีพผู้สอนภาษาอังกฤษ*. สืบค้นจาก

<http://www.moe.go.th/websm/2016/sep/397.html>

มติชน. (25 พฤศจิกายน 2559). *ปรับหลักสูตรภาษาอังกฤษใช้ CEFR-TH เป็นเกณฑ์*, น.12.

ยุวดี อยู่สบาย. (2559). *การบรรยายการประชุมเชิงปฏิบัติการศึกษานิเทศก์ผู้บริหาร โครงการพัฒนาการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ (Project Manager) ระดับเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาและมัธยมศึกษาประจำปี*

งบประมาณ 2560. สืบค้นจาก <http://english.obec.go.th/english/2013/index.php/th/2012-08-08-10-26-5/179-power-point-pm-2560>

สถาบันคุณวุฒิวิชาชีพ (องค์การมหาชน). (2559). *CEFR-TH กรอบอ้างอิงความสามารถทางภาษาอังกฤษของประเทศไทย*. กรุงเทพฯ: สถาบันคุณวุฒิวิชาชีพ (องค์การมหาชน).

สถาบันภาษา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. (2558). *การบรรยายโครงการอบรมครูผู้สอนภาษาอังกฤษอิงกรอบมาตรฐาน CEFR ระดับ B1-C2 ในรูปแบบออนไลน์ด้วยชุดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษแบบ British English*. สืบค้น

จาก http://www.sesarea23.go.th/web/news_file/p51804201330.pdf

สันติพจน์ กลับดี. (2558). *ความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษของไทยมีแนวโน้มดีขึ้น*. สืบค้นจาก

http://www.asean thai.net/ewt_news.php?nid=3155&filename=index

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2557). *แนวปฏิบัติตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง นโยบายการปฏิรูปการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ*. กรุงเทพฯ: จามจุรีโปรดักส์.

อารีรักษ์ มีแจ้ง. (2558). หน่วยที่ 10 การจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษผู้ประชาคมอาเซียน. ใน *ประมวลสาระชุดวิชาการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ภาษาอังกฤษ หน่วยที่ 8-15*. (พิมพ์ครั้งที่ 1, น.1-66) นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.

Council of Europe. (2001). *Common European Framework of Reference for Languages:*

Learning, Teaching, Assessment. Cambridge, U.K: Press Syndicate of the University of Cambridge

English Language Teaching Centre Malaysia. (2013). *Professional Up-skilling of English Language Teachers (ProELT)*. Retrieved from <http://www.eltc.edu.my/>

Hung, N.N. & Dudzik, D.L. (2013). *Vietnam's English Teacher Competencies Framework:*

Policies, Context, Basis and Design. Retrieved from

<http://www.britishcouncil.org/downloads-list-of-presentation-nguyen-ngoc-hung-and-diana-l-dudzik.pdf>